

แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน

สารนิพนธ์
ของ
นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน

บทคัดย่อ

ของ

นายทรงฤทธิ์ สุรชิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ตุลาคม 2547

นรงค์ฤทธิ์ สุรัชิต.(2547). แรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบ
อาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน
สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยจำแนกตามระดับชั้นปี
สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้และ
เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และ
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนพณิชยการหัวหิน จำนวน 178 คน เครื่องมือ
ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนเมิรค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
โดยได้ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับแรงจูงใจได้แบบสอบถามจำนวน 49 ข้อ
ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว จำนวน 15 ข้อ ด้านการประกอบอาชีพ จำนวน 14 ข้อ ด้านสังคม
จำนวน 12 ข้อ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ
ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมโดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม
อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมโดยรวม
และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมโดยรวม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมี
แรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านการประกอบอาชีพด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านเหตุผลส่วนตัว

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. นักเรียนที่มีบุคคลแนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
7. นักเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว คือ เลือกเรียนเพราะสนุกกับการเรียนและเข้าใจง่าย สาขาที่เลือกเรียนฝึกให้มีความอดทนและกล้าแสดงออก และเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทักษะในการแก้ปัญหา เหตุผลในด้านการประกอบอาชีพคือ นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาธุรกิจของครอบครัวและเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง ส่วนเหตุผลด้านสังคม ที่เป็นแรงจูงใจสูงสุดคือเป็นวิชาชีพที่สังคมปัจจุบันยอมรับ และ ช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสังคมในปัจจุบันได้

MOTIVATION OF VOCATIONAL EDUCATION STUDENTS AT
CERTIFICATE LEVEL COMMERCIAL PROGRAM AT
HUA-HIN COMMERCIAL COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

MR. NARONGRIT SURACHIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

October 2004

Narongrit Surachit. (2004). *Motivation of Vocational Education Students at Certificate level in Choosing Commercial Program at Hua-Hin Commercial College*. Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Dr. Suwat Watanawong,

The purposes of this research were to study motivation of Vocational Education students at certificate level in choosing commercial program at Hua-Hin commercial college in the 4 aspects: personal rationales, vocation , social and relevant persons; to compare the motivation of students as classified by level of education , majors , grade point average, occupation of guardians and instruction persons ; and to collect reasons of students concerning motivation. The sample used in this research were 178 students in the second year and the third year of accounting major, sale major and computer major in the Hua-Hin commercial college year 2004. The instrument used for collecting data was the five rating scales questionnaires. The statistics used for the analysis of data were percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way Analysis of Variance.

The findings were as follows:

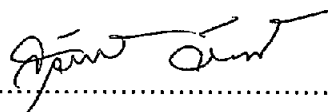
1. The students had motivation in choosing commercial program as a whole at a high level. When considered by aspect, was found: personal rationales, vocation and social at a high level and relevant persons at a moderate level.
2. The students with different level of education had motivation in choosing commercial program as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.
3. The students with different majors had motivation in choosing commercial program as a whole with no statistically significant different. When considered by aspect, was found: the students had motivation in choosing the vocation , social was statistically significant difference is .01 and the personal rationales was statistically significant difference is .05 and the relevant persons were no statistically significant difference.
4. The students with different grade point average had motivation in choosing commercial program as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.

5. The students with different occupation of guardians had motivation in choosing commercial program as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.

6. The students with different instruction persons had motivation in choosing commercial program as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

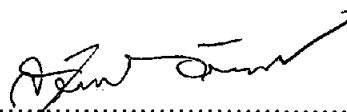
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

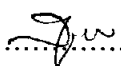

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์ สิทฐากร ชูทรัพย์)

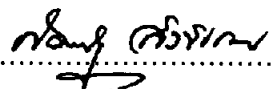
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สิทฐากร ชูทรัพย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำ ให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง ตลอดจนช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์รัตรี กลิ่นประทุม และ อาจารย์อััจฉรา สุวรรณศรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ และ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการในการสอบปากเปล่า และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดี แก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้ให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ โรงเรียนพณิชยการหัวหินที่ได้อนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และนักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ที่ให้ความร่วมมือเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียนรัชชวิทยา และ เพื่อนครูทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ คอยช่วยเหลือสนับสนุน และให้คำแนะนำด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ อันเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์และความดีอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับบิดาที่ล่วงลับไปแล้ว มารดา ครู อาจารย์ ญาติ และมิตรทุกท่าน ที่ได้อบรม สั่งสอน ปกป้องคุ้มครองความดี และความมานะ อุตุน ตลอดจนให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

นรงค์ฤทธิ์ สุรัชิต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนพณิชยการหัวหิน.....	7
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545.....	8
ความหมายของแรงจูงใจ.....	11
ประเภทของแรงจูงใจ.....	12
แนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจ.....	18
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	28
การเก็บรวบรวมเครื่องมือ.....	29
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	57
ความสำคัญของการวิจัย.....	57
สมมุติฐานของการวิจัย.....	57
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	59
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การอภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	75
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	77
ค่า IOC.....	83
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	87
ภาคผนวก ง แผนดำเนินงานวิจัย.....	95
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	97

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	27
2 จำนวน และร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม.....	36
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน.....	38
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนด้านเหตุผลส่วนตัวโดยรวม และรายข้อ.....	39
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนด้านการประกอบอาชีพโดยรวม และรายข้อ....	40
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนด้านสังคมโดยรวม และรายข้อ.....	41
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยรวม และรายข้อ....	42
8 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นปี โดยรวม และรายด้าน.....	43
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนจำแนกตามสาขาวิชาโดยรวม และรายด้าน....	44
10 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพจำแนกตามสาขาวิชาโดยรวม และรายด้าน.....	45
11 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พาณิชยกรรมของนักเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว จำแนกตาม สาขาวิชา.....	46
12 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พาณิชยกรรมของนักเรียนด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตาม สาขาวิชา.....	47
13 การทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พาณิชยกรรมของนักเรียนด้านสังคม จำแนกตาม สาขาวิชา.....	48
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พาณิชยกรรมของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวม และรายด้าน.....	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน.....50
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พาณิชยกรรมของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวม และรายด้าน.....51
17	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน.....52
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พาณิชยกรรมนักเรียน จำแนกตามบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้.....53
19	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน จำแนกตามบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้.....54
20	เหตุผลที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ.....55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษา เป็นรากฐานอันสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจด้านอุตสาหกรรมรวมทั้งรู้จักนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ภายใต้ความเป็นโลกาภิวัตน์ การที่ประเทศไทยจะแข่งขันกับประเทศอื่นได้นั้น สังคมการอาชีวศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการนำประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขันในโลกฐานแห่งความรู้ โดยมีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นสื่อสารสำคัญ (นิตยา ประเสริฐศาสน์. 2546 : 1) รวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีการเตรียมการให้พร้อมทุกด้าน โดยเฉพาะการเตรียมกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะรับสถานการณ์ในอนาคต ขณะนี้ประเทศไทยกำลังดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบและถือว่าการอาชีวศึกษาเป็นส่วนที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนากำลังคนระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีเป็นผู้สร้างผลผลิตต่างๆ ให้กับประเทศ จึงถือว่าคุณภาพของกำลังคนเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสามารถในการแข่งขันอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนและกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 7) การศึกษาสามารถพัฒนาบุคคล ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมสามารถประกอบสัมมาอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมภายใต้กรอบความคิดความรู้สึกร และการประพฤติปฏิบัติที่สอดคล้องกับความถูกต้องและดีงามของสังคม ปัจจัยที่สำคัญจึงได้แก่การวางรากฐานทางด้านอาชีพ เพื่อให้บุคคลสามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตนได้ตามความต้องการของบุคคล (ชุตีรัตน์ เจริญสุข. 2545 : 1) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด โดยหมวด 4 แนวจัดการศึกษา"เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้อันถือว่าเป็น หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา"ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้อันเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ

กับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พรทิพย์พา ท้อสุวรรณ. 2546 : 1)

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเอกชน ถือว่ามีส่วนเสริมสร้างและพัฒนาการอาชีวศึกษา ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อที่จะได้สามารถผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ (ราตรี กลิ่นประทุม. 2545 : 2) การอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (ส.ช.) ถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการประกอบอาชีพอิสระเป็นจำนวนมาก โดยเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประกอบด้วยสาขาวิชาการบัญชี การขาย คอมพิวเตอร์ ซึ่งจากสถิติการจัดการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษาให้ความสนใจในประเภทวิชาพาณิชยกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกปี อาจมีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนมาจากปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น เพื่อการแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาที่ตนเองเลือกเรียน เพื่อไปประกอบอาชีพและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น หรือเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพที่สังคมยอมรับ และเพื่อยกฐานะของตนเองให้สูงขึ้นทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (ทองวรรณ ศิริวรรณ. 2543 : 3)

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจเป็นตัวชี้ที่สำคัญของการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียน ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใน 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยจำแนกตาม ระดับชั้น สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทาง การศึกษา ในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงาน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ จำนวน 178 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 178 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1.1 ระดับชั้นปี

1.1.1 ปวช. ชั้นปีที่ 2

1.1.2 ปวช. ชั้นปีที่ 3

1.2 สาขาวิชา

1.2.1 สาขาวิชาบัญชี

1.2.2 สาขาวิชาการขาย

1.2.3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

1.3.1 ต่ำ (ต่ำกว่า 2.50)

1.3.2 ปานกลาง (ตั้งแต่ 2.50 – 3.50)

1.3.3 สูง (3.51 ขึ้นไป)

- 1.4 อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น
  - 1.4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
  - 1.4.2 รับจ้าง
  - 1.4.3 ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ
  - 1.4.4 เกษตรกรรม
- 1.5 บุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้
  - 1.5.1 ผู้ปกครอง
  - 1.5.2 อาจารย์
  - 1.5.3 เพื่อน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมในด้าน

ต่างๆ 4 ด้านคือ

- 2.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว
- 2.2 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 ด้านการประกอบอาชีพ
- 2.4 ด้านสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แรงจูงใจในการเลือกเรียน** หมายถึง สิ่งที่เป็นเหตุชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้เรียนอยากเรียน หรือตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาพาณิชยกรรมที่ตนเองปรารถนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 **ด้านเหตุผลส่วนตัว** หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการตอบสนองความต้องการและจิตใจของบุคคลแต่ละคน เช่น เพื่อศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระในการทำงาน การรับช่วงงานต่อจากบิดามารดา และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.2 **ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง** หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ชักนำหรือโน้มน้าวหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนสายอาชีพให้นักเรียน ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว ผู้ประกอบการด้านการเงิน และ ผู้มีชื่อเสียง

1.3 **ด้านการประกอบอาชีพ** หมายถึง ความต้องการของผู้เรียนที่จะมีอาชีพที่ก้าวหน้า มั่นคง อาชีพสุจริต อาชีพที่มีเกียรติ การหางานได้ง่าย การมีรายได้สูง โอกาสในการเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน การประกอบอาชีพอิสระ การได้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน

1.4 ด้านสังคม หมายถึง การนำความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้ได้รับการยกย่องในความสามารถ และเป็นที่ยอมรับทั่วไป พร้อมทั้งพัฒนาตนเอง และสังคมให้พร้อมที่จะรับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันได้ตลอดเวลา

2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547

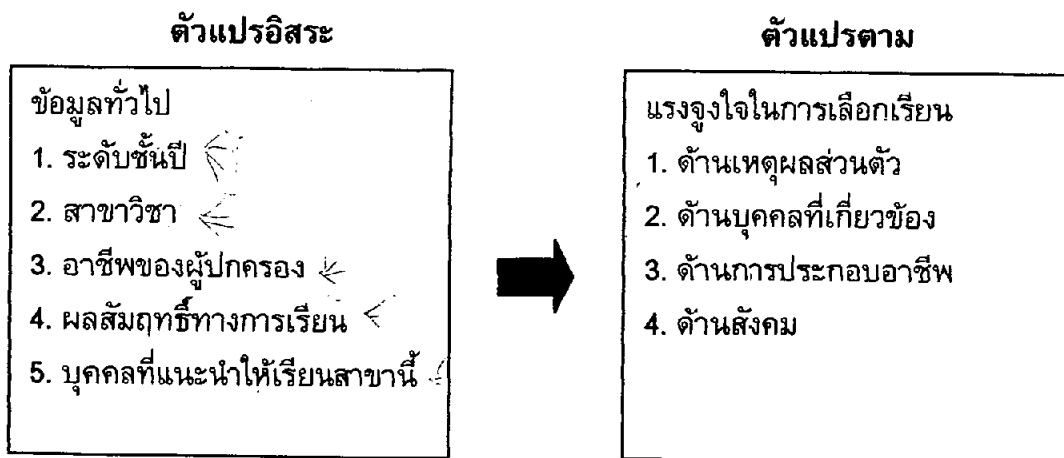
3. สาขาพาณิชยกรรม หมายถึง ประเภทวิชาที่เป็นจุดมุ่งหมายในการวิจัย ซึ่งมี 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับผลคะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

5. บุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ หมายถึง ผู้ที่มีส่วนในการชี้แนะหรือให้แนวทางในการเลือกเรียนในสาขาที่ผู้เรียนให้ความสนใจ ได้แก่ ผู้ปกครอง อาจารย์ และเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมแตกต่างกัน

4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมแตกต่างกัน

5. นักเรียนที่มีบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน
สาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนพนิตยการหัวหิน
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545
3. ความหมายของแรงจูงใจ
4. ประเภทของแรงจูงใจ
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
6. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติของโรงเรียนพนิตยการหัวหิน

โรงเรียนพนิตยการหัวหินเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 30/1 ถนนเพชรเกษม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2520 เดิมใช้ชื่อว่า "โรงเรียนพนิตยการสันติราษฎร์หัวหิน" โดยเปิดสอนหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทอาชีวศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ถึงประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนพนิตยการหัวหิน"

พ.ศ. 2531 ได้เปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรจาก ปวช. 2524 เป็น ปวช. 2530 ของกรมอาชีวศึกษา

พ.ศ. 2533 ได้รับอนุญาตให้ขยายหลักสูตร และเปิดสอน 2 รอบ คือรอบเช้าเปิดสอนระดับปวช.หลักสูตร ปวช. 2530 ของกรมอาชีวศึกษา รอบบ่าย เปิดสอนระดับ ปวช. และ ปวส. โดยใช้หลักสูตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในสายวิชา บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี การขาย และการตลาด

พ.ศ. 2540 ได้รับอนุญาตเพิ่มหลักสูตร ปวช. ของกรมอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ ในรอบเช้า

พ.ศ. 2544 โรงเรียนได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ปัจจุบัน โรงเรียนพนิตยการหัวหินเปิดสอนหลักสูตร 2 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ของกรมอาชีวศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการบัญชี การขาย และคอมพิวเตอร์

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 (ปรับปรุง พ.ศ. 2543) รับผิดชอบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 รับผิดชอบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนา กำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการ ของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญ เฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามารถ เลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่าง หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ นำไป ปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้ อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและ การประกอบอาชีพสามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความ รับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงานท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็น คุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสร้าง สิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ

6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสูง พุทธศักราช 2545

1. การเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเลียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถถ่ายโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอน เน้นการปฏิบัติจริง โดยนำรายวิชาไปจัดฝึกในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์โดยมีเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิต ตามที่กำหนดและสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีก ตามที่เห็นสมควร อย่างน้อย 5 สัปดาห์

2.2 การเรียนในระดับชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน คาบละ 60 นาที(1ชั่วโมง)

3. หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิตการคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง รวมกับเวลาของการวัดผล มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 40-60 ชั่วโมง รวมกับเวลาของการวัดผล มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติงานไม่น้อย 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.5 การทำโครงการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

4.1 หมวดวิชาสามัญ

-วิชาสามัญทั่วไป เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

-วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสัมพันธ์กับวิชาชีพ

4.2 หมวดวิชาชีพ แบ่งเป็น

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน เป็นกลุ่มวิชาชีพสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในประเภทวิชานั้นๆ

4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ เป็นกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในงานอาชีพตามความถนัดและความสนใจ

4.2.3 โครงการ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 ฝึกงาน

4.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามกำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

5. โครงการ / ฝึกงาน

5.1 สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการภาคเรียนที่ 4 ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต

5.2 ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึก ในสถานประกอบการอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

5.3 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

6. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

6.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

6.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมตามโครงสร้างหลักสูตร

6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

6.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

6.5 ประเมินผ่านมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา

2. ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการผลักดัน กระตุ้น ดึงดูดให้บุคคลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจในแง่มุมมองต่างๆ ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 112) ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึงสิ่งที่ทำให้เกิดการใช้พลังงานที่มีอยู่ในตัวบุคคล กระทำกิจกรรมเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือแรงจูงใจเป็นสิ่งที่จะยั่วให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตนเองต้องการ

สำออง งามวิชา (2539 : 94-95) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่า บุคคลทุกคนมีความต้องการ (Need) มากมายหลายอย่างบางอย่างก็เป็นความต้องการทางร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ ความปลอดภัยปรองสบายกาย บางอย่างก็เป็นความต้องการทางจิตใจ เช่น การเป็นที่ยอมรับความเด่น มีหน้ามีตา การมีสิทธิมีเสียง หรือได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการใดที่ยังอยู่ในระดับอ่อนหรือไม่รุนแรง ก็ยังไม่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แต่ถ้าเมื่อใดอยู่ในระดับที่รุนแรงแล้วก็กลายเป็นแรงจูงใจ (Motive) ที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมได้ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วความรู้สึกตึงเครียดของบุคคลก็จะผ่อนคลายลง

อารี พันธุ์มณี (2546 : 269) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจไว้ว่าหมายถึง ภาวะใด ๆ ก็ตามที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

ปฐม นิคมานนท์ (2524 : 27) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสภาวะหรือสภาพของอารมณ์ของบุคคลที่พร้อมจะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และมุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2530 : 50) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงการกระทำทุกวิถีทางที่จะให้พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดพฤติกรรมในทางที่ต้องการ แรงจูงใจเป็นเสมือนแรงขับภายใน (Internal Drive) ที่จะทำให้ตัวบุคคลเกิดพฤติกรรมการทำงานในทางที่ถูกต้องและเป็นไปตามที่องค์กรคาดหวังไว้ ดังนั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของแรงจูงใจก็คือการสร้างให้เกิดความต้องการ (Need) ขึ้นก่อน เมื่อคนเกิดความต้องการแล้วก็จะเกิดแรงขับ (Drives) หรือความอยากที่กระทำขึ้น จนผลสุดท้ายก็จะเกิดการกระทำหรือพฤติกรรม (Behavior) ตามเป้าหมายที่ต้องการ

ประสาธ อิศรปริดา (2522 : 15) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมที่มีแนวทางอันแน่นอน มีทิศทางและมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันไม่ขาดตอนเพื่อจะมุ่งสู่เป้าประสงค์ (Goal) ที่ตนปรารถนา

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า หมายถึงการกระตุ้นหรือก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้โดยอาศัยสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วยสองส่วน คือ

1. แรงจูงใจได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทักษะคติ ลักษณะนิสัย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจได้แก่ สิ่งเร้าต่างๆ ที่มีอยู่ในร่างกาย ซึ่งเป็นตัวในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมกล่าวโดยสรุปได้ว่าแรงจูงใจหมายถึงสิ่งที่โน้มน้าวจิตใจ สิ่งเร้า แรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดง พฤติกรรมและตัดสินใจกระทำสิ่งที่ปรารถนาและสนใจ

กันตยา เพิ่มผล (2541 : 46) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจในแง่ของผู้บริหารว่า เป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ผู้บริหารหรือที่องค์กรพึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ชูชีพ อ่อนโกลสง (2522 : 39) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า เป็นองค์ประกอบที่ทำให้อินทรีย์เกิดพลังที่มีทิศทางซึ่งหมายถึงการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ที่มีทิศทางเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันใดอันหนึ่ง

ถวิล เกือกุลวงศ์ (2528 : 53) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการ ความจำเป็น แรงขับ หรือแรงกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวบุคคล แรงจูงใจจะถูกนำมุ่งหน้าไปสู่เป้าหมายซึ่งอาจเป็นลักษณะของจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกได้

เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2529 : 20) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงแรงกระตุ้นเป็นภาวะภายในอันหนึ่งที่เป็นพลัง สิ่งกระตุ้น สิ่งนำ การกระทำของมนุษย์ไปในทิศทางที่ทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

ธงชัย สันติวงษ์ (2535 : 111) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่า หมายถึงความกระตือรือร้นในการทำงานนั่นเอง ผู้บริหารส่วนมากมักจะมีใจถึงความเข้าใจถึงความสามารถของบุคคลว่าทำอะไรได้บ้าง แต่การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะทำงานเป็นผลสำเร็จออกมาได้ หรือมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญ

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545 : 156) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งโน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการและตัดสินใจกระทำ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

3. ประเภทแรงจูงใจ

แรงจูงใจ สามารถแบ่งตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความ

สนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ปริญญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การแข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมายจึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายนั้น

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528 : 94-114) แบ่งแรงจูงใจ ตามลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึกโดย จะเห็นได้จากการที่มนุษย์มีความต้องการความปลอดภัย ส่วนความมั่นคงในรูปของจิตใต้สำนึกนั้น เป็นสิ่งที่ได้พัฒนามาตั้งแต่เกิด โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ที่จะทำให้เป็นคนที่มีจิตใจมั่นคงหรืออ่อนแอ

2. แรงจูงใจด้านสังคม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกัน เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมีใช้เพื่อมิตรภาพเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องการ ให้ผู้อื่นยอมรับศรัทธาและเชื่อถือได้

3. แรงจูงใจด้านชื่อเสียง แรงจูงใจด้านชื่อเสียงมีมากขึ้น ในสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมในระดับชนชั้นกลาง ความต้องการด้านชื่อเสียง เป็นการกำหนดขีดจำกัดของบุคคลอย่างหนึ่ง บุคคลบางคนจะมีความพึงพอใจกับชื่อเสียงในระดับเพื่อนหรือระดับชุมชน แต่บางคนก็อาจจะแสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติ หรือระดับโลก

4. แรงจูงใจด้านอำนาจ อำนาจถือเป็นศักยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคล โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามตำแหน่ง และอำนาจส่วนตัว เช่น การที่บุคคลสามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเพราะตำแหน่งหน้าที่ได้นั้นแสดงว่า บุคคลนั้นเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่งส่วนบุคคลซึ่งมีอิทธิพลโดยบุคลิกภาพและพฤติกรรม แสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัวแต่มีบุคคลบางคน สามารถเป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภทได้ คือทั้งอำนาจตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว

5. แรงจูงใจในด้านความสามารถ หมายถึง การควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิด กับมโนทัศน์ด้านความคาดหวัง บุคคลจะมีความสามารถหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จ และความล้มเหลวในอดีต ถ้าความสำเร็จอยู่เหนือความล้มเหลวแล้ว ความรู้สึกด้านความสามารถมีแนวโน้มสูง ทำให้

บุคคลมองโลกในแง่บวก และมองสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งท้าทาย น่าสนใจ และสามารถที่จะเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวอยู่เหนือความสำเร็จแล้วจะทำให้บุคคลมองโลกในแง่ลบ และบุคคลที่มีความรู้สึกต่ำ จะไม่มีเหตุจูงใจที่จะแสวงหาการทำทหายใหม่ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลเหล่านี้จะปล่อยให้สิ่งแวดล้อมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะพยายามควบคุม และบังคับสิ่งแวดล้อม

6. แรงจูงใจด้านความสำเร็จ เป็นแรงจูงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่นๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจด้านความสำเร็จ คือ มีความพอใจในความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลของความสำเร็จ ความสำเร็จที่ได้รับ มีค่ามากกว่าเงินทองและคำยกย่องสรรเสริญ บุคคลประเภทนี้จะมีความก้าวหน้าในการทำงาน และจะเป็นผู้สร้างสรรค์ให้งานสำเร็จ

7. แรงจูงใจด้านตัวเงิน เงินเป็นแรงจูงใจที่สลับซับซ้อน และสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภททุกระดับคุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินก็คือเป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนสิ่งที่เงินสามารถซื้อได้นั้นไม่ใช่ตัวเงินโดยตรงแต่เป็นคุณค่าของเงินตัวเงินนั้นไม่ได้มีความสำคัญ แต่เป็นตัวแทนของความต้องการใดๆ ที่บุคคลต้องการให้เป็นตัวแทน

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 320-321) ได้แบ่งประเภทของสิ่งจูงใจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สิ่งจูงใจที่เป็นตัวเงิน และสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่ตัวเงิน

1. สิ่งจูงใจที่เป็นตัวเงิน (Financial Incentive) สิ่งจูงใจประเภทนี้มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.1 สิ่งจูงใจทางตรง (Direct Incentive) เป็นสิ่งจูงใจที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กร การจูงใจด้วยวิธีการนี้มักยึดหลักงานดีเงินดี

1.2 สิ่งจูงใจทางอ้อม (Indirect Incentive) เป็นสิ่งจูงใจที่มีผลในทางสนับสนุนหรือส่งเสริมให้พนักงาน และเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานปฏิบัติงานได้ดีขึ้น มีกำลังใจรักงานที่ทำมากขึ้น

2. สิ่งจูงใจที่ไม่ใช่ตัวเงิน (Non - Financial Incentive) สิ่งจูงใจประเภทนี้ส่วนมากมักเป็นสิ่งที่สามารถต่อความต้องการทางจิตใจ ของบุคลากรในองค์กร เช่น การได้รับการยกย่อง ชมเชย การยอมรับจากบุคคล และโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 227) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ติดตัวมาแต่เกิดมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด ความต้องการทางเพศ ความกระหายน้ำ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม ความมีเกียรติยศ ได้รับการยกย่องชมเชย เป็นต้น

กันตยา เพิ่มผล (2541 : 58) ได้แบ่งแรงจูงใจทางด้านจิตวิทยาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliative Motivation) คือความต้องการของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น เพื่อร่วมงาน คำหนึ่งถึงการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและรักษาหน้าซึ่งกันและกันมากกว่าคำหนึ่งถึงการทำงานโดยตรง บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธนี้จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากพวกพ้อง

2. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motivation) บุคคลที่มีแรงจูงใจประเภทนี้จะใช้อำนาจเผด็จการต่อคนอื่น มีความต้องการอย่างรุนแรงที่จะมีอำนาจเหนือและต้องการใช้อำนาจในการควบคุม

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) บุคคลที่มีแรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นคนที่มีเหตุผล มีภาวะในการเสี่ยงในระดับที่เป็นไปได้ รู้จักใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบและทำงานเพื่อผลงานจริง

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545 : 157) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นความต้องการทางด้านร่างกายเกี่ยวกับ อาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด แรงจูงใจทางด้านนี้จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้น และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย เนื่องจากได้เกิดความเสื่อมถอยทางด้านร่างกาย

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เริ่มต้นตั้งแต่เกิดของมนุษย์เรา ถือได้ว่าแรงจูงใจด้านนี้สลับซับซ้อนมาก เป็นความต้องการที่มีผลมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ในความต้องการอยู่ร่วมกันกับครอบครัว เพื่อนฝูงในโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน เป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ซึ่งในบางวัฒนธรรมหรือบางสังคมจะมีอิทธิพลที่เข้มแข็ง และเหนียวแน่นมาก

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรดากร (2522 : 66) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ติดมาตั้งแต่กำเนิด และจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดมาจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหาย การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความต้องการทางเพศ ตลอดจนแรงขับของการเป็นแม่ (Maternal Drive) เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ จากการที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่ตัวบุคคล สถาบันต่าง ๆ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนศาสนาและการเมือง เป็นต้น แรงจูงใจทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่

- 2.1 ต้องการความรัก ความอบอุ่น (Affection Love)
- 2.2 ต้องการได้รับผลสำเร็จ (Achievement Need)
- 2.3 ต้องการให้สังคมยอมรับ (Approval Need)
- 2.4 ต้องการมีไมตรีกับคนอื่น (Affiliative Need)
- 2.5 ต้องการตำแหน่งและฐานะทางสังคม (Social Status)
- 2.6 ความก้าวร้าว (Aggression)

วีระ บุณยะกาญจน (2532 : 32-34) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประการ คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย หมายถึงแรงจูงใจเบื้องต้นเกิดมาจากความต้องการของร่างกาย หรือบางแห่งเรียกว่า ความต้องการมูลฐาน (Basic Need) เป็นความต้องการอันเกิดจากสภาวะภายในร่างกายมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ความหิว ความกระหาย ความเจ็บปวด ความหนาว ความร้อน เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม เป็นสิ่งที่เรียนรู้ในสังคม มีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอยู่

2 ประการคือ

2.1 แรงจูงใจทางสังคมเป็นสิ่งคอยปรุงแต่งขัดเกลาพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการของร่างกายให้เป็นไปทางสังคมยอมรับ เช่น สังคมที่เจริญไม่ยอมรับการขโมยอาหารเวลาหิว ไม่ยอมรับการข่มขืนเมื่อมีความต้องการทางเพศ เป็นต้น

วจนีย์ ศรีธรรมยศ (2538 : 43-45) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motive)
2. แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motive)

1. แรงจูงใจปฐมภูมิ เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวเอง และเกิดพร้อมกับบุคลิกภาวะของบุคคลโดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ เป็นแรงจูงใจซึ่งมาจากอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายไปกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่ร่างกายต้องการ และเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการปรับตัวของบุคคล แรงขับปฐมภูมิแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ๆ คือ

1.1 แรงจูงใจทางด้านสรีรวิทยา เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของร่างกายในการดำรงชีวิตตามธรรมชาติ เช่น ความหิว ความกระหาย ความรู้สึกทางเพศ ความต้องการพักผ่อน ความต้องอุณหภูมิต่ำ เป็นต้น

ความหิว มนุษย์มีความต้องการอาหาร เพื่อการเจริญเติบโต ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ เสริมสร้างเนื้อเยื่อ และเก็บสะสมไว้เป็นพลังงานในการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย

ความกระหาย เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญมากต่อการอยู่รอดของมนุษย์เพราะร่างกายสูญเสียน้ำตลอดเวลาในลักษณะของเหงื่อ น้ำลาย ปัสสาวะ ดังนั้น ร่างกายจึงต้องการน้ำเพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย

ความรู้สึกทางเพศ แม้แรงจูงใจทางด้านนี้จะมีความจำเป็นน้อยกว่าอาหารและน้ำแต่ก็มีความสำคัญต่อการดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์ และเป็นรากฐานของการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามแนวคิดของ Freud บิดาสกุลจิตวิเคราะห์

ความต้องการพักผ่อน มนุษย์ทุกคนต้องการการพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายได้ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยและเมื่อยล้า พร้อมทั้งจะทำกิจกรรมต่างๆ ต่อไป

ความต้องการอุณหภูมิต่ำ หมายถึง อุณหภูมิที่เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายของบุคคลนั้น ๆ

1.2 แรงจูงใจทางจิตวิทยาเป็น แรงจูงใจที่มีความสำคัญและจำเป็นน้อยกว่าแรงจูงใจทางสรีรวิทยา แต่มีส่วนสำคัญต่อสุขจิต เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความกลัวและความรัก เป็นต้น

ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจในสิ่งใหม่ๆ เป็นตัวเร้าให้เกิดพฤติกรรม ความอยากรู้อยากเห็น และเมื่อรู้และเห็นแล้วความต้องการสิ่งเหล่านั้นก็จะหมดไป

ความกลัว โดยทั่วไปจะเป็นแรงจูงใจทางการเรียนรู้แต่บางสิ่งบางอย่างที่มนุษย์นึกกลัวโดยไม่ทราบเหตุผล โดยเฉพาะเด็กเล็กๆ จะกลัวเสียงดังๆ วัตถุแปลกๆ ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน ความกลัวจึงเป็นแรงจูงใจทางจิตวิทยาด้วย

ความรัก เป็นความปรารถนาของทุกคนและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก ความรักมิได้เกิดจากความต้องการทางสรีรวิทยา แต่จะเกิดจากวุฒิภาวะหรือ การเรียนรู้มีความสำคัญต่อความรู้สึกทางจิตใจ

2. แรงจูงใจทุติยภูมิ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้เมื่อบุคคลอยู่ในสังคมเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้เกี่ยวข้องกับ การแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อตน ได้แก่ ความต้องการผูกพันกับบุคคลอื่น ความต้องการมีฐานะทางสังคม ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ความต้องการสัมฤทธิ์ผลและความต้องการมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น

ความต้องการผูกพันกับบุคคลอื่น การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ จะต้องอยู่รวมและดำเนินกิจกรรมกับบุคคลอื่น เช่น พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน เป็นต้น ทำให้เกิดความผูกพัน ความ

พึงพอใจ ความอบอุ่น และความสบายใจ นอกจากนี้ มนุษย์ทุกคนต้องการมีเพื่อนจึงแสวงหา โดยการแต่งงาน การเข้าร่วมชมรม สโมสร และสมาคมต่างๆ

ความต้องการฐานะทางสังคม มนุษย์พยายามที่จะสร้างฐานะของตนเองเพื่อให้ทัดเทียมหรือดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เพื่อการมีตำแหน่งหน้าที่หรืออำนาจเหนือบุคคลอื่นซึ่งการจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้หรือไม่มากเพียงใด ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมนั้น ๆ เช่น บางสังคมยกย่องคนมีเงิน บางสังคมยกย่องคนกล้าหาญ หรือบางสังคมยกย่องคนมีเกียรติ เหล่านี้เป็นต้น

ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นแรงจูงใจที่ปรารถนาให้สังคมยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำ และพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ การเรียนรู้เหล่านี้จะได้รับการอบรมสั่งสมมาตั้งแต่เด็กโดยเริ่มจากครอบครัว สถาบันการศึกษา เพื่อน สื่อมวลชน ประเพณี ศาสนา และอื่น ๆ ดังนั้น ความต้องการด้านนี้จึงมีความจำเป็นทางสังคม สำหรับมนุษย์เป็นอย่างมาก หากไม่ได้รับการสนองตอบจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและแยกตนเองออกจากสังคม

ความต้องการสัมฤทธิ์ผล เป็นแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก ในสังคมที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูงซึ่งแต่ละคนจะมีแรงจูงใจด้านนี้น้อยต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมที่ได้รับ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยการให้ช่วยเหลือตัวเองตั้งแต่เล็ก ๆ และเมื่อทำได้ก็จะได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนเด็กประเภทนี้จะมีแรงจูงใจด้านผลสัมฤทธิ์ ค่อนข้างสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบทะนุถนอม

ความต้องการมั่นคงปลอดภัย ภาวะสังคมปัจจุบันทำให้คนเรามีความสับสนวุ่นวายในการดำเนินชีวิตทั้งส่วนตัวและการทำงาน คนเราจึงต้องแสวงหาความมั่นคงและปลอดภัย ตลอดจนหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะเป็นอันตรายแก่ชีวิตซึ่งสำหรับบางคนแล้วเห็นว่าความมั่นคงปลอดภัย มีคุณค่ามากกว่าฐานะ ทางสังคม ค่าจ้างหรือเงินเดือนหลายเท่า

จากการศึกษา ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของแรงจูงใจ สรุปได้ว่า แรงจูงใจสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายในเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น ความต้องการ ความพึงพอใจ ความรู้สึกว่าตนเองมีค่าความสำเร็จที่มีผลต่อการกระตุ้นหรือชักนำ ให้นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม เพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ส่วนแรงจูงใจภายนอกนั้นเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล เช่น สิ่งแวดล้อม หรือสถานภาพทางสังคม การดำรงตำแหน่ง การยอมรับของคนในสังคม การมีงานทำที่มั่นคง โอกาสในการเลือกงานทำได้ง่ายขึ้น การมีรายได้ที่สูงกว่า การมีเกียรติและชื่อเสียงในสังคมและโอกาสได้ช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

4. แนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจ

1. มาสโลว์ (ทองวรรณ ศิริวรรณ .2543 : 15 อ้างอิงจาก Maslow. 1970 : 35 -46) มาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาได้พัฒนาทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ โดยมีความคิดที่ว่า การจูงใจของมนุษย์จะเป็นไปตามลำดับของความต้องการอย่างเป็นระบบ ลำดับขั้นตอนของความต้องการนี้ก็คือ “Hierarchy of Need” สามารถจัดแบ่ง ความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ นั่นคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ดังนั้นเพื่อการดำรงชีพอยู่ได้ จึงทำให้มนุษย์จำเป็นต้องฝ่าฝืนหาสิ่งเหล่านี้มาตอบสนองกับความต้องการ กรณีที่มนุษย์ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป การตอบสนองให้กับความต้องการของร่างกายจะเป็นสิ่งที่ใช้จูงใจมนุษย์ได้

1.2 ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety Needs) ในเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง เช่น มนุษย์ต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจความมั่นคงในหน้าที่การงาน ต้องการที่จะพ้นหรือปลอดภัยจากอันตราย ความเจ็บปวดหรือการอดอยากต่างๆ เป็นต้น

1.3 ความต้องการทางสังคมหรือความรัก (Social or Belonging Needs) เมื่อความต้องการในขั้นที่ 1 และ 2 ได้รับการตอบสนองเป็นที่พอใจแล้ว คนเราจะมีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรต่างๆ อยากจะคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ต้องการได้รับความรัก ความอบอุ่นและความเห็นใจจากกลุ่มเพื่อนฝูง เป็นต้น

1.4 ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) เป็นความต้องการที่จะเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตัวเองในเรื่องของความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นหรืออยากที่จะให้บุคคลอื่นสรรเสริญหรือนับหน้าถือตาเมื่อสำเร็จงานสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นต้น

1.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด(Self-Actualisation or Self-realization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ความต้องการทั้ง 4 ขั้น อย่างครบถ้วนแล้วมนุษย์ยังมีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นไปอีก และอยากจะทำประสบความสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่างตามความใฝ่ฝันไว้ทุกอย่าง

2. ทฤษฎีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของโรเจอร์

โรเจอร์ (สุวิวัฒน์ วัฒนวงศ์ . 2545 : 47-48 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1979. Adult Learning . P 13-20) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่นักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียน ดังนี้

2.1 แรงจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motivates) จากการศึกษาพบว่า เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญ ในการทำให้ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้ โดยการเข้าศึกษาอีกครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใหญ่วัยต้น ทั้งนี้ก็เพราะว่า จะช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว จากการสำรวจข้อมูลของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติในประเทศอังกฤษ (NIAE : National Institute of Adult Education) ปรากฏว่าประมาณเกือบร้อยละ 10 ของนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการเข้ามาเรียนด้วย ความมุ่งหวังเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการงาน และอาชีพนั่นเอง

2.2 แรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเอง (Self – Development) เป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในด้านความรู้ทั่วไป หรืออาจจะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่องานอดิเรก (Creative Hobby) ข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจในประเทศอังกฤษ ซึ่งจัดทำโดย NIAE ปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่มากกว่าร้อยละ 40 บอกเหตุผลในการเข้ามาชั้นเรียน ก็เพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ตามความสนใจให้มากขึ้น ผู้เรียนซึ่งเข้ามาด้วยแรงจูงใจประเภทนี้จะ เป็นหญิงมากกว่าชาย

2.3 แรงจูงใจด้านสังคม (Social Motives) กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับความสนใจจาก ผู้เรียนค่อนข้างมาก ด้วยเหตุผลทางด้านสังคม นักศึกษาจึงเข้ามาเรียนเพื่อมีโอกาสพบเพื่อนใหม่เพื่อรู้จักกับครูผู้สอน ตลอดจนบรรยากาศที่แปลกออกไปจากชีวิตประจำวันและในขณะ เดียวกันก็มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทางสมองและสติปัญญา (Intellectual Motives) แทรกอยู่ด้วย จากการสำรวจของสถาบัน NIAE พบว่าเหตุผลนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 10 ของ นักศึกษาผู้ใหญ่

2.4 แรงจูงใจด้านอื่นๆ (Other Motives) สำหรับเหตุผลอื่นๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ ช่วยให้ได้รับโอกาสที่สอง (second chance) สำหรับผู้ใหญ่ที่พลาด โอกาสในการเรียนจากระบบโรงเรียน ระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา หรือบางคนอาจเข้ามา ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นในสถาบันแห่งนั้น ทำให้เขาได้มี โอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การเรียนวิชา เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องมือด้านช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ห้องปฏิบัติการด้าน วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งบรรยากาศอื่นๆ ภายในสถาบันการศึกษานั้น ก็มี ส่วนส่งเสริมให้เขาเกิดความต้องการและสนใจเข้ามาสัมผัส และเรียนรู้กับกิจกรรมการศึกษา ผู้ใหญ่ในช่วงหนึ่งของชีวิต (Human Life – Cycle)

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อรุณยา (2526 : 32) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าแรงจูงใจ ในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับ จะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาสความคิด เกี่ยวกับการเรียน อาจจะมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางาน ทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญก็คือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และ ชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น

เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ (2529 : 29) Vroom เจ้าของทฤษฎี ความคาดหวัง แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า คนเราทุกคนมีความคาดหวังต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากผลของการกระทำที่เขาได้ทำขึ้น มนุษย์เรามีความคิด มีการหาเหตุผลมีการคาดการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและผลที่ตามมาจากสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวคือ บุคคลเหล่านี้อาจจะเลือกวิธีการดำเนินการเพียงอย่างเดียวที่เขาคิดว่าดีที่สุด Vroom ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจในการทำงานที่มีความสำคัญทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการของการจูงใจ ตัวแปรพื้นฐานในกระบวนการนี้ ได้แก่

1. ความคาดหวัง
2. ผลลัพธ์
3. เครื่องมือ
4. คุณค่า
5. การเลือก

สุภาพรณ สุวีระ (2532 : 211-213) Frederick Herzberg ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่องานของวิศวกรและนักบัญชีจำนวน 200 คนเรียกว่า ทฤษฎีสองปัจจัยในการจูงใจจากการศึกษาของ Herzberg และคณะเขาได้ถามว่าเมื่อไรมีความรู้สึกในทางที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับงานให้แก่แต่ละคน อธิบายสภาพซึ่งทำให้เขามีความรู้สึกเหล่านี้ บุคคลเหล่านั้นได้ชี้ให้เห็นความรู้สึกแต่ละอย่างที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสภาพที่แตกต่างกัน เช่น ฝ่ายบริหารให้การยกย่องถ้าทำงานได้ดีเป็นพิเศษก็จะทำให้รู้สึกที่ดีต่องานนั้นแต่ถ้าขาดการยกย่องจากฝ่ายบริหารก็มักจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่องาน จากการวิจัยได้ข้อสรุปว่า ความพอใจและความไม่พอใจกับงานที่มาจาก 2 กลุ่มคือ

1. ปัจจัยอนามัย (Hygiene Factors) ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้ความไม่พอใจ ปัจจัยเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งจูงใจที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่เป็นปัจจัยที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ปัจจัยอนามัยนี้ไม่ได้เป็นสิ่งที่จูงใจคนภายในองค์กร แต่ถ้าไม่มีปัจจัยเหล่านี้จะก่อให้เกิดความไม่พอใจ ปัจจัยอนามัยนี้ได้แก่

นโยบายของบริษัทและการบริหาร

- 1.1 การบังคับบัญชา
- 1.2 ความสัมพันธ์กับผู้ควบคุม
- 1.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
- 1.4 ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา
- 1.5 เงินเดือน
- 1.6 ความมั่นคงในงาน
- 1.7 ชีวิตส่วนตัว
- 1.8 สภาพแวดล้อมของการทำงาน

2. ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยนี้จะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ คนเราจะถูกจูงใจเพื่อให้เพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นด้วยปัจจัยนี้ ปัจจัยนี้ย่อมจะเป็นปัจจัยที่จูงใจบุคคล แต่การขาดปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจ ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

- 2.1 ความสำเร็จ
- 2.2 การยกย่อง
- 2.3 ความก้าวหน้า
- 2.4 ลักษณะของงาน
- 2.5 ความรับผิดชอบ

กล่าวโดยสรุปแรงจูงใจในการศึกษาต่อจะประกอบด้วย ความต้องการและเป้าหมายที่มีลักษณะผสมผสานกันหลายประการ ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพ และเหตุผลส่วนตัวอื่น ๆ แล้วแต่สถานการณ์ภาพของตนเองที่เป็นอยู่

5. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอค(Hoppock's Composite Theory) (สุวรรณ สุภาพจน์. 2546 : 18-20 ; อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2529 : 87-88) กล่าวถึงความต้องการของบุคคล และความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งแวดล้อม ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยกล่าวถึง หลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ ดังนี้

1. บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตนเอง
2. เมื่อบุคคลเลือกอาชีพได้ก็ตาม ย่อมมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด
3. ความต้องการจะเป็นแรงจูงใจ ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
4. พัฒนาการด้านอาชีพของบุคคล เกิดขึ้นเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพจะสามารถสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเขาได้
5. การเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคล จะพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า อาชีพอะไรจะสามารถสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุดเพียงใดในอนาคต ซึ่งเขาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อเขามีความสามารถจะคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเพียงพอ
6. ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการ และความคาดหวังความสำเร็จในอนาคตของตน

7. ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของเขาได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่า บุคคลจะได้รับความพึงพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น

8. ความพึงพอใจในอาชีพขึ้นอยู่กับขอบเขตของงาน ว่าสามารถจะสนองความต้องการของบุคคลตามที่เขาได้คาดหวังไว้หรือไม่ ซึ่งระดับความพึงพอใจในงานอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างความคาดหวังของบุคคล และสิ่งที่เขาได้รับจากงานอาชีพนั้น

9. ความพึงพอใจในอาชีพ เป็นผลจากการที่งานอาชีพนั้นสามารถตอบสนอง ความต้องการของบุคคลนั้นได้ในปัจจุบัน หรือมีแนวโน้มว่าจะตอบสนองความต้องการนั้นได้ในอนาคต

10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เมื่อบุคคลมีความเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นจะตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอค สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล ความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรวมถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ บุคลิกภาพ ค่านิยม ฐานะทางเศรษฐกิจ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543 : 62) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจด้านส่วนตัวเป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมาเป็นแรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคมตามลำดับ นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน อาชีพผู้ปกครองต่างกัน คะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน ภูมิสำเนาต่างกัน มีระดับแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน

สมพงศ์ จิตจรส์อำพัน (2540 : 78) ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะของสถาบันเป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก นักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาต่างกัน มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจ ในด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน

ราตรี กลิ่นประทุม. (2545 : 72) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการตลาด ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนทั้ง 4 ด้าน ด้านส่วนตัว ด้านอาชีพ ด้านสังคม เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ต่างสถานศึกษากันมีแรงจูงใจด้านสังคมและด้านอื่น ๆ แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกัันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านสังคมและด้านอื่น ๆ แตกต่างกัน นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนต่างกัันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างกัน

มงคล ค่อยประเสริฐ (2539 : 74) ได้ศึกษาแรงจูงใจ ในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า แรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านอื่น ๆ ในด้านการที่นักศึกษาได้รับความเป็นกันเองจากครูประจำกลุ่ม และต้องการความก้าวหน้าเป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมาเป็นแรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม ตามลำดับ

ลัดดา หิรัญยวา. (2545 : 67) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนทั้ง 4 ด้าน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความถนัด เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกััน นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาเอกต่างกััน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกััน นักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกััน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกััน และนักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัว/เดือนต่างกัันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกััน

สุวลี จันลิม. (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนทั้ง 3 ด้าน ด้านพัฒนาตนเอง และด้านอาชีพ เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสังคม เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่เพศต่างกััน และที่สถานประกอบการต่างกััน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกััน นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีชั้นปีต่างกััน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกััน

พนิดา ไพโรจน์เพชรราชูท. (2545 : 70) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา โรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อทั้ง 4 ด้าน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสนับสนุนของผู้อื่น เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีเพศต่างกัน เลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกัน นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน

วรวิมล จิรสจรรย์ธรรม (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของครูช่างและนักเรียน ปวช.3 ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานสาขาช่างอุตสาหกรรม ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนดอนบอสโก กรุงเทพฯ พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงาน ใน 5 ด้าน ด้านนโยบายการฝึกปฏิบัติงาน ด้านสภาพโรงฝึกปฏิบัติงาน ด้านบรรยากาศในการฝึกปฏิบัติงาน ด้านความสามารถของครูช่าง และด้านระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูช่างที่สังกัดสาขาช่างต่างกัน ครูช่างกับนักเรียน ปวช.3 ที่สังกัดสาขาช่างเดียวกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน นักเรียนปวช.3 ที่สังกัดสาขาช่างต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

กรจงกล ต่วนเอี่ยม. (2546 : 58) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษาวិทยาลัยพาณิชย์การเขตพูน พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อทั้ง 5 ด้าน ด้านส่วนตัว ด้านสถาบัน ด้านสังคม และด้านอาชีพ เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อแตกต่างกัน นักศึกษาที่ผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน

นิตยา ประเสริฐประศาสน์. (2546 : 87) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อ 4 ด้าน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวและด้านลักษณะของสถาบันแตกต่างกัน นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาเดิมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน

สุวรรณมา สุภาพจน์. (2546 : 47) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ 4 ด้าน ด้านการเงินเป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านความถนัด/ความสนใจ ตามลำดับ นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกัน นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในทุกด้านแตกต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามารดา/ผู้อุปการะมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกัน นักเรียนที่บิดามารดา/ผู้อุปการะมีรายได้ต่างกันมีแรงจูงใจด้านความถนัด/ความสนใจแตกต่างกัน

มาลัย สงวนความดี (2546 : 73) ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มวิชาการเลขานุการ วิทยาลัยพาณิชย์การเซตุน พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน 5 ด้าน ด้านหลักสูตรนักเรียนมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนที่เรียนรอบการเรียนต่างกัน ชั้นปีต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นด้านสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกเรียน คือ ความต้องการความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ต้องการให้สังคมยอมรับรายได้ ความสนใจโดยส่วนตัวและการสนับสนุนของผู้อื่น ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีความแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชย์การหัวหิน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยแนวคิดของโรเจอร์ เป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แยกเป็น 4 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว
2. แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ
4. แรงจูงใจด้านสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 178 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย และ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 คน ดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นปี	สาขาวิชา			รวม
	N			
	บัญชี	การขาย	คอมพิวเตอร์	N
ปวช.2	28	23	49	100
ปวช.3	24	17	37	78
รวม	52	40	86	178

ที่มา ฝ่ายทะเบียน โรงเรียนพณิชยการหัวหิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนซึ่งจำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในเลือกเรียน รวมทั้งแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สัมภาษณ์นักเรียนเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. ศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนของนักเรียน โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย

4. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน 4 ด้าน จำนวน 57 ข้อคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว จำนวน 17 ข้อ ด้านการประกอบอาชีพ จำนวน 18 ข้อ ด้านสังคม จำนวน 14 ข้อ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบข้อความในแบบสอบถามทั้งด้านเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษา ให้มีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า และนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ได้แก่ อาจารย์สิฏฐาภกร ชูทรัพย์ อาจารย์ราตรี กลิ่นประทุม และอาจารย์อัจฉรา สุวรรณศรี โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ใน 4 ด้าน จากข้อคำถามทั้งหมด 57 ข้อ ตรวจสอบแล้ว ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 49 ข้อ ดังนี้

6.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว 17 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 15 ข้อ

6.2 ด้านการประกอบอาชีพ 18 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 14 ข้อ

6.3 ด้านสังคม 14 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 12 ข้อ

6.4 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง 8 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 8 ข้อ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ชั้นปีที่ 1 จำนวน 40 คน

8. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารโรงเรียนพณิชยการหัวหิน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานงานกับฝ่ายวิชาการของทางโรงเรียนเพื่อขอความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ชี้แจงนักเรียน เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการตอบและอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม ให้เข้าใจชัดเจนก่อนเริ่มต้นตอบแบบสอบถามเมื่อเสร็จสิ้นการกรอกแบบสอบถามแล้วก็เก็บกลับคืนมาด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 27 – 30 กรกฎาคม 2547

3. ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามกลับมาจำนวน 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. นำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปประมวล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 75)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตาม ระดับชั้นปี ใช้การทดสอบค่าที (t – test) สำหรับตัวแปร สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 35)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	N	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 65)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด

(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทัศนคติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 131)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตน์.2544 : 166)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 2}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) (ชูศรี วงศ์รัตน์.2544 : 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	สถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – Distribution
	MS _b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS _w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 กรณีค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบพหุคูณ เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีทดสอบของ เชฟเฟ่ (Scheffe)
(ชูศรี วงศ์รัตน์.2544 : 248)

$$CV_d = \sqrt{(k - 1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F*	แทน	ค่า F ที่เปิดตาราง (Critical Value)
	MS within	แทน	Mean square within group ที่คำนวณไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ในการแปลความหมายดังนี้

$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	=	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	=	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระของความแปรปรวน (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	=	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้น สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

ตอนที่ 4 สรุปเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากแบบสอบถามปลายเปิด รวม 4 ด้าน โดยใช้วิธีการแจกแจงด้วยมือในรูปความถี่และร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับชั้นปี		
1.1 ปวช. ชั้นปีที่ 2	100	56.20
1.2 ปวช. ชั้นปีที่ 3	78	43.80
รวม	178	100.00
2. สาขาวิชา		
2.1 สาขาวิชาบัญชี	52	29.20
2.2 สาขาวิชาการขาย	40	22.50
2.3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์	86	48.30
รวม	178	100.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.1 ต่ำกว่า 2.50	55	30.90
3.2 ตั้งแต่ 2.50 – 3.50	94	52.80
3.3 3.51 ขึ้นไป	29	16.30
รวม	178	100.00
4. อาชีพของผู้ปกครอง		
4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	42	23.60
4.2 รับจ้าง	61	34.30
4.3 ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ	43	24.20
4.4 เกษตรกรรม	32	18.00
รวม	178	100.00
5. บุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้		
5.1 ผู้ปกครอง	121	68.00
5.2 อาจารย์	20	11.20
5.3 เพื่อน	37	20.80
รวม	178	100.00

จากตาราง 2 พบว่าในจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 178 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลางตั้งแต่ 2.50 – 3.50 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 61คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 และผู้ปกครองแนะนำให้เรียน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ ดังแสดงในตาราง 2 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.07	0.48	มาก
ด้านการประกอบอาชีพ	4.28	0.50	มาก
ด้านสังคม	4.15	0.50	มาก
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.31	0.68	ปานกลาง
รวม	3.95	0.41	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.15$) และด้านเหตุผลส่วนตัว ($\bar{X} = 4.07$) ตามลำดับ ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านเหตุผลส่วนตัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีใจรักในสาขาวิชาที่เลือกเรียน	4.14	0.83	มาก
2.	เลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง	3.93	0.83	มาก
3.	วิชาที่เลือกเรียนเหมาะสมกับนิสัยส่วนตัวและบุคลิกภาพ ของผู้เรียน	3.75	0.84	มาก
4.	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.31	0.78	มาก
5.	มีความประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาที่เลือก เรียน	4.00	0.95	มาก
6.	เลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง	4.22	0.85	มาก
7.	เป็นวิชาที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน	4.12	0.84	มาก
8.	สาขาวิชาที่เลือกมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ของตนเอง	3.72	0.79	มาก
9.	สามารถหาประสบการณ์ใหม่ๆได้จากสาขาวิชาที่เลือกเรียน	4.28	0.83	มาก
10.	สาขาวิชาที่เลือกมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจของครอบครัว	2.99	1.32	ปานกลาง
11.	เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ	4.33	0.79	มาก
12.	สาขาวิชาที่เรียนฝึกให้คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น	4.12	0.80	มาก
13.	สาขาวิชาที่เรียนสร้างความภูมิใจให้กับผู้เรียน	4.22	0.80	มาก
14.	เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับที่สูงขึ้น	4.46	0.70	มาก
15.	เป็นสาขาวิชาที่สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้าได้	4.56	0.63	มากที่สุด
รวม		4.07	0.48	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ในด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ข้อ15 ($\bar{X} = 4.56$) และมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 13 ข้อ ($\bar{X} = 3.72 - 4.46$) ข้อที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุดในกลุ่มคือ ข้อ4, ข้อ11, และข้อ14 ($\bar{X} = 4.31-4.46$) ยกเว้นข้อ10 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านการประกอบอาชีพ โดยรวม
และรายข้อ

ข้อ	ด้านการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
16.	เป็นวิชาชีพที่มีความก้าวหน้าและมั่นคง	4.21	0.76	มาก
17.	เป็นวิชาชีพที่สามารถหางานทำได้ง่าย	4.24	0.84	มาก
18.	เป็นวิชาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย	4.33	0.82	มาก
19.	สาขาวิชาที่เลือกเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	4.08	0.85	มาก
20.	มีโอกาสประกอบอาชีพอิสระได้มากกว่าสาขาอื่นๆ	4.13	0.91	มาก
21.	การทำงานในด้านสาขาวิชาที่เรียนมีโอกาสได้ค่าจ้างสูง	4.25	0.81	มาก
22.	เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถเลือกงานให้ตรงกับความต้องการของตนเองได้	4.23	0.80	มาก
23.	เป็นวิชาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว	4.35	0.72	มาก
24.	สาขาวิชาที่เรียนมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต	4.48	0.75	มาก
25.	สาขาวิชาที่เรียนสามารถฝึกฝนทักษะวิชาชีพให้กับตนเองได้	4.34	0.72	มาก
26.	เป็นวิชาชีพที่มีความสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน	4.26	0.69	มาก
27.	ต้องการประสบความสำเร็จในวิชาชีพที่เรียน	4.66	0.65	มากที่สุด
28.	เป็นวิชาชีพที่มีอิสระในการทำงาน	4.16	0.86	มาก
29.	สามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับงานอื่นๆได้	4.31	0.72	มาก
รวม		4.28	0.50	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ในด้านการประกอบอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ข้อ27 ($\bar{X} = 4.66$) และมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 13 ข้อ ($\bar{X} = 4.08-4.48$) ข้อที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุดคือ ข้อ23 , ข้อ24 , และข้อ25 ($\bar{X} = 4.34-4.48$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านสังคม โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
30.	เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องว่าต้องใช้ความรู้และ ความสามารถสูง	4.26	0.77	มาก
31.	สาขาวิชาที่เลือกเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมใน ปัจจุบัน	4.28	0.71	มาก
32.	สาขาวิชาที่เรียนได้รับความสนใจจากชุมชนและสังคม ทั่วไป	4.03	0.85	มาก
33.	ต้องการนำความรู้ใหม่ๆในสาขาวิชาที่เรียนไปพัฒนาชุมชน ของตนเอง	3.71	0.97	มาก
34.	เป็นวิชาชีพที่สามารถทำให้มีชื่อเสียงในสังคม	3.76	0.89	มาก
35.	มีโอกาสรู้จักเพื่อนใหม่ในสาขาวิชาอื่น ๆ	4.01	0.94	มาก
36.	สาขาวิชาที่เรียนช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม ในปัจจุบัน	4.18	0.78	มาก
37.	ทำให้มีความรู้ก้าวหน้าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.33	0.77	มาก
38.	สาขาวิชาที่เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคมในปัจจุบัน	4.35	0.75	มาก
39.	องค์กรต่าง ๆ มีความต้องการบุคลากรที่เรียนในสาขาวิชาที่ เลือก	4.35	0.83	มาก
40.	เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคม	4.28	0.76	มาก
41.	ต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม	4.28	0.78	มาก
รวม		4.15	0.50	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ใน
ด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีแรงจูงใจ
ในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 12 ข้อ ($\bar{X} = 3.71-4.35$) ข้อที่เป็นแรงจูงใจในการเลือก
เรียนสูงสุดคือ ข้อ38, และข้อ39 ($\bar{X} = 4.35$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวม
และรายข้อ

ข้อ	ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
42.	บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุนให้เรียน	4.24	0.94	มาก
43.	ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องเคยศึกษาในสาขาวิชาที่เรียน	2.94	1.51	ปานกลาง
44.	เลือกเรียนเพราะได้รับการชักชวนจากเพื่อน	2.56	1.33	ปานกลาง
45.	ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา	3.06	1.17	ปานกลาง
46.	ครู-อาจารย์ในสาขาวิชาที่เรียนมีความรู้ความสามารถในการสอน	4.28	0.83	มาก
47.	ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ในสถาบันเดิม	2.83	1.32	ปานกลาง
48.	เลือกเรียนตามบุคคลที่มีชื่อเสียงทางด้านธุรกิจ	2.54	1.24	ปานกลาง
49.	ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ในสาขาที่เรียนเป็นอย่างดี	4.10	1.00	มาก
รวม		3.31	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ42 ($\bar{X} = 4.24$) ข้อ46 ($\bar{X} = 4.28$) และ ข้อ49 ($\bar{X} = 4.10$) และมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อ43, ข้อ44, ข้อ45, ข้อ47, ข้อ48 ($\bar{X} = 2.54-3.06$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจ ในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ ดังแสดงในตาราง 7 - 18

ตาราง 8 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามระดับชั้นปี โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ระดับชั้นปี				t	P
	ปวช.ชั้นปีที่2		ปวช.ชั้นปีที่3			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.06	0.53	4.09	0.42	-0.50	0.61
ด้านการประกอบอาชีพ	4.27	0.56	4.30	0.41	-0.44	0.65
ด้านสังคม	4.14	0.52	4.16	0.47	-0.30	0.76
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.36	0.69	3.25	0.66	0.99	0.32
รวม	3.95	0.44	3.95	0.36	0.03	0.97

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามสาขาวิชา โดยรวมและ
รายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	สาขาวิชา					
	บัญชี		การขาย		คอมพิวเตอร์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.98	0.46	3.99	0.62	4.17	0.41
ด้านการประกอบอาชีพ	4.19	0.52	4.10	0.65	4.43	0.35
ด้านสังคม	4.14	0.46	3.93	0.59	4.25	0.45
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.46	0.55	3.31	0.87	3.22	0.64
รวม	3.94	0.37	3.83	0.57	4.02	0.33

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน
สาขาพาณิชยกรรมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83-4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่านักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มีแรงจูงใจใน
การเลือกเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วน
แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามสาขาวิชา โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	1.47	0.73	3.15*	0.04
	ภายในกลุ่ม	175	40.90	0.23		
	รวม	177	42.38			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.51	1.75	7.37**	0.00
	ภายในกลุ่ม	175	41.63	0.23		
	รวม	177	45.14			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.68	1.34	5.58**	0.00
	ภายในกลุ่ม	175	42.04	0.24		
	รวม	177	44.72			
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.77	0.88	1.92	0.15
	ภายในกลุ่ม	175	81.06	0.46		
	รวม	177	82.84			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.91	0.45	2.75	0.06
	ภายในกลุ่ม	175	29.18	0.16		
	รวม	177	30.10			

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว จำแนกตาม
สาขาวิชา

สาขาวิชา		บัญชี	การขาย	คอมพิวเตอร์
	$\bar{x}$	3.98	3.99	4.17
บัญชี	3.98	-	0.01	0.19
การขาย	3.99	-	-	0.18
คอมพิวเตอร์	4.17	-	-	-

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านการประกอบอาชีพ จำแนก
ตามสาขาวิชา

สาขาวิชา		การขาย	บัญชี	คอมพิวเตอร์
	$\bar{X}$	4.10	4.19	4.43
การขาย	4.10	-	0.09	0.33**
บัญชี	4.19	-	-	0.24*
คอมพิวเตอร์	4.43	-	-	-

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน
ในด้านการประกอบอาชีพแตกต่างจาก นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขายมีแรงจูงใจในการเลือกเรียน ในด้านการ
ประกอบอาชีพแตกต่างจาก นักเรียนที่เรียนในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขาย มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนน้อยกว่า นักเรียนที่
เรียนสาขาวิชาบัญชีและนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา
พาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านสังคม จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา		การขาย	บัญชี	คอมพิวเตอร์
	$\bar{X}$	3.93	4.14	4.25
การขาย	3.93	-	0.21	0.32**
บัญชี	4.14	-	-	0.11
คอมพิวเตอร์	4.25	-	-	-

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขายมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านสังคม แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขายมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนน้อยกว่านักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา ทัศนศึกษารวมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	ต่ำกว่า 2.50		2.50 – 3.50		3.51 ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.06	0.53	4.05	0.48	4.16	0.42
ด้านการประกอบอาชีพ	4.32	0.60	4.25	0.48	4.34	0.35
ด้านสังคม	4.11	0.53	4.15	0.50	4.20	0.44
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.34	0.71	3.31	0.70	3.28	0.56
รวม	3.96	0.48	3.94	0.39	4.00	0.31

จากตาราง 14 พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94 - 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 15 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.24	0.12	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	175	42.13	0.24		
	รวม	177	42.38			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.15	0.60	0.54
	ภายในกลุ่ม	175	44.83	0.25		
	รวม	177	45.14			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.06	0.25	0.77
	ภายในกลุ่ม	175	44.59	0.25		
	รวม	177	44.72			
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.56	0.02	0.06	0.94
	ภายในกลุ่ม	175	82.79	0.47		
	รวม	177	82.84			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.03	0.20	0.81
	ภายในกลุ่ม	175	30.03	0.17		
	รวม	177	30.10			

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรม
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองโดยรวม
และรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	อาชีพของผู้ปกครอง							
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		รับจ้าง		ค้าขายหรือ เจ้าของกิจการ		เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.01	0.58	4.06	0.40	4.09	0.54	4.16	0.42
ด้านการประกอบอาชีพ	4.26	0.60	4.30	0.43	4.26	0.49	4.33	0.51
ด้านสังคม	4.14	0.55	4.17	0.46	4.07	0.50	4.21	0.50
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.20	0.69	3.35	0.61	3.31	0.73	3.39	0.73
รวม	3.90	0.47	3.97	0.35	3.93	0.44	4.02	0.39

จากตาราง 16 พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90 - 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขายหรือเจ้าของกิจการและอาชีพเกษตรกร มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 17 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.42	0.14	0.58	0.62
	ภายในกลุ่ม	174	41.95	0.24		
	รวม	177	42.38			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.03	0.15	0.92
	ภายในกลุ่ม	174	45.02	0.25		
	รวม	177	45.14			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.44	0.14	0.58	0.62
	ภายในกลุ่ม	174	44.27	0.25		
	รวม	177	44.72			
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	3	0.80	0.26	0.56	0.63
	ภายในกลุ่ม	174	82.04	0.47		
	รวม	177	82.84			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.29	0.09	0.56	0.63
	ภายในกลุ่ม	174	29.81	0.17		
	รวม	177	30.10			

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	บุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้					
	ผู้ปกครอง		อาจารย์		เพื่อน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.10	0.47	4.13	0.37	3.93	0.57
ด้านการประกอบอาชีพ	4.31	0.44	4.31	0.46	4.19	0.68
ด้านสังคม	4.16	0.49	4.18	0.60	4.08	0.46
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.25	0.64	3.43	0.93	3.45	0.64
รวม	3.96	0.39	4.01	0.45	3.91	0.46

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนที่มีบุคคลแนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91 - 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองแนะนำให้เรียน อาจารย์แนะนำให้เรียน และเพื่อนแนะนำให้เรียน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 19 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.90	0.45	1.91	0.15
	ภายในกลุ่ม	175	41.47	0.23		
	รวม	177	42.38			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20	0.80	0.45
	ภายในกลุ่ม	175	44.73	0.25		
	รวม	177	45.14			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	0.38	0.68
	ภายในกลุ่ม	175	44.52	0.25		
	รวม	177	44.72			
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.46	0.73	1.57	0.20
	ภายในกลุ่ม	175	81.37	0.46		
	รวม	177	82.84			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.06	0.37	0.68
	ภายในกลุ่ม	175	29.97	0.17		
	รวม	177	30.10			

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนที่มีบุคคลแนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 เหตุผลที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากแบบสอบถามปลายเปิดรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีนักเรียนตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้งสิ้น จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 20 เหตุผลที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวม 4 ด้าน

ลำดับที่	เหตุผล	ความถี่ (จำนวนความคิดเห็น)
	เหตุผลส่วนตัว	
1.	เลือกเรียนเพราะสนุกกับการเรียนและเข้าใจง่าย	14
2.	สาขาที่เลือกเรียนฝึกให้มีความอดทนและกล้าแสดงออก	10
3.	เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทักษะในการแก้ปัญหา	10
4.	เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	9
5.	เป็นวิชาชีพที่ท้าทายความสามารถ	5
	เหตุผลด้านการประกอบอาชีพ	
1.	นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาธุรกิจของครอบครัว	12
2.	เป็นอาชีพที่มีรายได้สูง	7
3.	สาขาที่เลือกเรียนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	4
4.	เป็นวิชาชีพที่ประกอบอาชีพได้หลายทาง	4
	เหตุผลด้านสังคม	
1.	เป็นวิชาชีพที่สังคมปัจจุบันยอมรับ	15
2.	ช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสังคมในปัจจุบันได้	6
3.	ต้องการนำความรู้ไปพัฒนาชุมชนและสังคม	3
	เหตุผลด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มีผู้ตอบ	

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ทางด้านเหตุผลส่วนตัวที่เป็นแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เลือกเรียนเพราะสนุกกับการเรียนและเข้าใจง่าย รองลงมา ได้แก่ สาขาที่เลือกเรียนฝึกให้มีความอดทนและกล้าแสดงออก และเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทักษะในการแก้ปัญหา เหตุผลในด้านการประกอบอาชีพที่เป็นแรงจูงใจสูงสุดได้แก่ นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาธุรกิจของครอบครัว รองลงมา ได้แก่ เป็นอาชีพที่มีรายได้สูง ส่วนเหตุผลด้านสังคมที่เป็นแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เป็นวิชาชีพที่สังคมปัจจุบันยอมรับ รองลงมา ได้แก่ ช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสังคมในปัจจุบันได้ ส่วนเหตุผลด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงาน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใน 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสังคม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยจำแนกตาม ระดับชั้น สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทาง การศึกษา ในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงาน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 178 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 178 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนซึ่งจำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารโรงเรียนพาณิชยกรรมทวิหิน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่2และชั้นปีที่3 สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน178 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานงานกับฝ่ายวิชาการของทางโรงเรียนเพื่อขอความสะดวกในการเก็บข้อมูล และได้ขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ชี้แจงนักเรียน เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการตอบ และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้เข้าใจชัดเจนก่อนเริ่มต้นตอบแบบสอบถาม เมื่อเสร็จสิ้นการกรอกแบบสอบถามแล้วก็เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม - 30 กรกฎาคม 2547

3. ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามกลับมาจำนวน 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปประมวล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 75)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตาม ระดับชั้นปี ใช้การทดสอบค่าที่ ($t - test$) สำหรับตัวแปร สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1.1 ระดับชั้นปี ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 178 คน เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80

1.2 สาขาวิชา นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียน ในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมา คือ นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 และนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ตามลำดับ

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ตั้งแต่ 2.50 – 3.50 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 รองลงมาคือระดับต่ำกว่า 2.50 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 และระดับ 3.51 ขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 ตามลำดับ

1.4 อาชีพของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 รองลงมาคือ อาชีพค้าขายหรือเจ้าของกิจการ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 และอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00

1.5 บุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ บุคคลที่แนะนำให้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ เพื่อน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และอาจารย์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 ตามลำดับ

2. แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.15$) ด้านเหตุผลส่วนตัว ($\bar{X} = 4.07$) และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 4 ด้าน พบว่า

2.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุดคือ เป็นวิชาชีพที่สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้าได้ ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.46$) และเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ ($\bar{X} = 4.33$)

2.2 ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุดคือ ต้องการประสบความสำเร็จในวิชาชีพที่เรียน ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมาคือ สาขาวิชาที่เรียนมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ($\bar{X} = 4.48$) และเป็นวิชาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ($\bar{X} = 4.35$)

2.3 ด้านสังคม พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุด คือ สาขาวิชาที่เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคมในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.35$) และ องค์กรต่างๆมีความต้องการบุคลากรที่เรียนในสาขาวิชาที่เลือก ($\bar{X} = 4.35$)

2.4 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงสุดคือ ครู-อาจารย์ในสาขาวิชาที่เรียนมีความรู้ความสามารถในการสอน ($\bar{X} = 4.28$) รองลงคือบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุนให้เรียน ($\bar{X} = 4.24$) และได้รับการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ในสาขาที่เรียนเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.10$)

3. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้พบว่า

3.1 นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกัน คือ สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการประกอบอาชีพและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า

3.2.1 ด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.2 ด้านการประกอบอาชีพ นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขายกับนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชีกับนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขาย มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ น้อยกว่านักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ น้อยกว่า นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.3 ด้านสังคม นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขาย กับนักเรียนที่เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจด้านสังคม สูงกว่านักเรียนที่เรียนสาขาวิชาการขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ต่ำกว่า 2.50 , ตั้งแต่ 2.50 – 3.50 และ 3.51 ขึ้นไป มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน คือ รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ รับจ้างค้าขายหรือเจ้าของกิจการ และเกษตรกร มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 นักเรียนที่มีบุคคลแนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน คือ ผู้ปกครอง อาจารย์ และเพื่อน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียน

จากผลการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็น แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากแบบสอบถามปลายเปิดรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีนักเรียนตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้งสิ้น จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ดังนี้

เหตุผลด้านส่วนตัว ที่เป็นแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เลือกเรียนเพราะสนุกกับการเรียน และเข้าใจง่าย รองลงมา ได้แก่ สาขาที่เลือกเรียนฝึกให้มีความอดทนและกล้าแสดงออก

เหตุผลด้านการประกอบอาชีพ ที่เป็นแรงจูงใจสูงสุดได้แก่ นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาธุรกิจของครอบครัว รองลงมา ได้แก่ เป็นอาชีพที่มีรายได้สูง

เหตุผลด้านสังคม ที่เป็นแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เป็นวิชาชีพที่สังคมปัจจุบันยอมรับ รองลงมา ได้แก่ ช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสังคมในปัจจุบันได้

ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนไม่มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านเหตุผลส่วนตัว ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนต้องการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จึงมีความมุ่งหวังว่าในการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งเป็นหนทางนำไปสู่การประกอบอาชีพ จะช่วยให้มีโอกาสหางานทำได้ง่ายขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว และที่สำคัญสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นตัวบีบบังคับให้กับตัวนักเรียน ฉะนั้นนักเรียนส่วนใหญ่มุ่งที่จะนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนไปพัฒนาการงานหน้าที่ให้มีความมั่นคง และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นเหตุผลที่เกิดจากสาเหตุที่นักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหินส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง จึงเป็นเหตุหนึ่งที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม เพื่อให้สามารถที่จะมีความรู้ไปประกอบอาชีพที่มั่นคง และสามารถมีรายได้มาช่วยเหลือครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526 : 32)

ได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตาม วัย สถานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียน อาจจะเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น เรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญ คือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา ไพโรจน์เพชรรายุทธ. (2546:46) ได้ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาในโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เพื่อช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้น และรองลงมา คือ เพื่อความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปฐม นิคมานนท์. (มงคล ค่อยประเสริฐ. 2539 : 74 ; อ้างอิงจาก ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 321) ที่ได้กล่าวว่า แรงจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุผลสำคัญและชัดเจน ที่ทำให้คนเข้าศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านตนเองและด้านความรู้ เพื่อที่จะได้ทำงานประกอบอาชีพและสอดคล้องกับทฤษฎีของ โรเจอร์ (สัว์ฉน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 47-48 ; อ้างอิงจาก Roger . 1979. *Adult Learning* : 13-20) ที่กล่าวว่า เหตุผลที่นักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียน พบว่า แรงจูงใจด้านอาชีพเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการทำให้ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้ โดยเข้าศึกษาต่ออีกครั้ง ซึ่งเหตุผลหนึ่งก็คือ เพราะช่วยส่งเสริมโอกาสก้าวหน้าในอาชีพการงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติกร กลิ่นประทุม. (2545 : 69) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาการตลาดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาการตลาด ด้านอาชีพเป็นแรงจูงใจสูงสุด

ในปัจจุบันการประกอบอาชีพถือว่ามีความสำคัญต่อคนในสังคมเป็นอย่างมาก จึงทำให้คนในสังคมต้องดิ้นรนชวนขวายศึกษาหาความรู้ใส่ตนให้มากที่สุด เพื่อที่จะมีโอกาสที่จะยกระดับตนเองให้มีอาชีพที่ดี มีชื่อเสียงในสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรม มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านอาชีพเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายด้านจำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และบุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบ แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน คือ นักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 และปวช. ชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักเรียนระดับ ปวช.ชั้นปีที่ 2 และปวช.ชั้นปีที่ 3 มีอายุที่ไม่ห่างกันมากนัก และที่สำคัญได้รับคำแนะนำและการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ผู้สอน ในแนวทางเดียวกันทำให้มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลัย สงวนความดี.

(2546 : 80) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มวิชาการเลขานุการวิทยาลัยพณิชยการเซตุน พบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ สุมาลี สุมาลย์. (2546 : 55) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ประเสริฐประศาสน์ (2546 : 88) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ ระดับปวส. ชั้นปีที่1และระดับปวส. ชั้นปีที่2 มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักเรียนที่มีสาขาวิชาต่างกัน คือ นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01และมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแรงจูงใจในการเลือกเรียนในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่นักเรียนที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนสาขาวิชาบัญชีและสาขาวิชาการขาย ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่านักเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานสูง นักเรียนต้องมีบุคลิกภาพที่คล่องแคล่ว มีความพยายามพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้อาชีพที่ดี ซึ่งในปัจจุบันวิชาคอมพิวเตอร์จัดเป็นวิชาที่ได้รับความนิยมสูงจึงมีการใช้คอมพิวเตอร์อย่างกว้างขวาง นักเรียนที่เรียนในสาขานี้จึงเป็นผู้ที่มีความคล่องตัว มีความรวดเร็วในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ จึงทำให้เกิดความต้องการในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 82-83) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาต่างกัน มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา หิรัญญา. (2545 : 71-72) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกันมีผลต่อการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรกฤษณ์ ประกอบผล. (2546 : 80) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิมล จิรสจริตธรรม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูช่างและนักเรียนปวช.3 ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานสาขาช่างอุตสาหกรรมประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)โรงเรียนดอนบอสโก กรุงเทพฯ พบว่า นักเรียน ปวช.3 ที่สังกัดสาขาช่างต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานสาขาช่างอุตสาหกรรม ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่า 2.50 , ตั้งแต่ 2.50 – 3.50 และ 3.51 ขึ้นไป มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นเพราะการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมในปัจจุบัน ตามหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2540 นักเรียนสามารถที่จะเลือกได้ตามความถนัด ความสนใจของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนตามความถนัด จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดี และนักเรียนที่เลือกเรียนในสาขาพาณิชยกรรม จะเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง คือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 – 3.50 ด้วยเหตุนี้ นักเรียนแต่ละคนจึงมีทักษะและการเรียนรู้ด้านพาณิชยกรรมที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ประเสริฐประศาสน์. (2546 : 93) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราตรี กลิ่นประทุม. (2545 : 75) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาการตลาด ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาการตลาด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวลี จันลิ้ม. (2545 : 71) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ใน

ระบบทวิภาคี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน คือ รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ รับจ้าง ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ และเกษตรกรรม มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้ลูกเรียนในสาขาวิชาใดก็ได้ โดยให้สิทธิและเสรีภาพแก่นักเรียนในการเลือกเรียน เพราะจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ให้สามารถหางานทำได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองวรรณศิริวรรณ.(2543 : 62) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ประเสริฐประศาสน์ (2546 : 94) พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรจงกล ต่วนเอี่ยม. (2546 : 61) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษาวิทยาลัยพาณิชยกรรมเขตพน พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามบุคคลแนะนำให้เรียนสาขานี้ พบว่า นักเรียนที่มีบุคคลแนะนำให้เรียนสาขานี้ต่างกัน คือ ผู้ปกครอง อาจารย์ และเพื่อน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะว่า การเลือกเรียนในสาขาพาณิชยกรรม สามารถเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง เลือกเรียนตามความถนัด และนักเรียนสิทธิในการตัดสินใจในการเลือกเรียนด้วยตนเอง ทำให้บุคคลที่แนะนำจึงไม่เป็นตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาร์นซ์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 71) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนมีแรงจูงใจในตนเอง จะก่อให้เกิดแรงปรารถนาและความมุ่งมั่นในการหาความรู้ อันจะนำไปสู่ความชื่นชมยินดีในความสามารถและเป็นความภาคภูมิใจในที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีของ ฮอปพอด (Hoppock's Composite Theory) (สุวรรณ สุภาพจน์. 2546 : 18-20 ; อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87-88) ได้กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล และเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตนเอง และเมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตาม ย่อมมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

ข้อเสนอแนะทั่วไปจากแบบสอบถามปลายเปิด ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ทางด้านเหตุผลส่วนตัวที่เป็นแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เลือกเรียนเพราะสนุกกับการเรียนและเข้าใจง่าย และสาขาที่เลือกเรียนฝึกให้มีความอดทนและกล้าแสดงออก และเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทักษะ ในการแก้ปัญหา เหตุผลในด้านการประกอบอาชีพที่เป็นแรงจูงใจสูงสุดได้แก่ นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาธุรกิจของครอบครัว และเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง ส่วนเหตุผลด้านสังคมที่เป็นแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เป็นวิชาชีพที่สังคมปัจจุบันยอมรับ และ ช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสังคมในปัจจุบันได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุง และการให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้การเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้อง กับความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง

1. สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จในวิชาชีพที่เรียนหรือนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ ในระดับสูงขึ้นได้อย่างเหมาะสม และปรับปรุงพัฒนา อุปกรณ์ การเรียนการสอน ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถในด้านการสอน อยู่เสมอเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการแนะแนวในการเลือกเรียนจากอาจารย์ในสถาบันเดิมและอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญ และมีบทบาทในการช่วยให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถและความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยติดตามผลนักเรียนที่เรียนจบการศึกษาไปแล้วในด้านการประกอบอาชีพ หรือการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและข้อมูลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยปัญหาการสอนของครูผู้สอน และปัญหาการดำเนินการของโรงเรียน พาณิชย์การหัวหิน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
การแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรจงกล ต่วนเอี่ยม. (2546). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
(ปวส.) ของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการเซตุน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน.
- กันตยา เพิ่มผล. (2541). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสาร
และตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- จงจิตต์ อ่ำสาริกา. (2541). แรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ่อทองวังจันทร์วิทยา
อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จักรกฤษณ์ ประกอบผล. (2546). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี.
สารนิพนธ์ กศ.ม (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตีรัตน์ เจริญสุข. (2545). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของ
อาจารย์และนักศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2528). การจูงใจเพื่อผลงาน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทองวรรณ ศิริวรรณ. (2543). แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการ
จัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526,ตุลาคม - ธันวาคม). "เรียนเพื่ออะไร" วิทยาจารย์.
(ฉบับที่4 : 32 - 35)
- เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. (2529). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ดำรง อุดมไพจิตรกุล. (2544). สังคมศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา ประเสริฐประศาสน์. (2546). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- ประสาท อิศรปรีดา. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิการ์ด.
- ปรีดา บุญยพุทธิ. (2541). แรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อในหลักสูตรการศึกษานอก
โรงเรียน สายสามัญวิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนที่จบ
การศึกษากาฉบับคัมป์ในจังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พินดา ไพโรจน์ เพชรราษฎร์ (2545). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัด
เพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์พา ท้อสุวรรณ. (2546). ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 ของครูผู้สอน วิทยาลัย
อาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มงคล ค่อยประเสริฐ. (2539). แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตร
ประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- มาลัย สงวนความดี. (2546). **ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มวิชาการเลขานุการวิทยาลัยพณิชยการเซดุน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.**
- ราตรี กลิ่นประทุม. (2545). **แรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการตลาด ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- โรงเรียนพณิชยการหัวหิน. (2546). **ระเบียบการ และคู่มือนักเรียน/นักศึกษา ประจวบคีรีขันธ์.**
- ลัดดา หิรัญยวา. (2545). **แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- วราวุฒิ จิรสัจจธรรม. (2546). **ศึกษาความคิดเห็นของครูช่างและนักเรียน ปวช.3 ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานสาขาช่างอุตสาหกรรมประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนดอนบอสโก กรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม. : (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- วินิจฉัย ศรีธรรมยศ. (2538). **จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.**
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และ สุณีย์ ชีระดากร. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร. ถ่ายเอกสาร.**
- วีระ บุญยะกาญจน. (2532). **จิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.**
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2529). **จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.**
- สมชัย เจนจตุรงค์. (2542). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. (2540). **องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**

- สว่างจิตร์ พัชรมณีปกรณ์. (2541). **เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร.**
ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่8(พ.ศ.2540-2544).** กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2535). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.** กรุงเทพฯ : พันนี้ พับลิชชิ่ง
- ลำอาน งามวิชา. (2539). **การบริหารการตลาด.** กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- สุภาพรณ สุวีระ. (2532). **หลักการบริหารธุรกิจ.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- สุมาลี สุมาลย์. (2546). **ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี.** สารนิพนธ์ . กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุวรรณ สุภาพจน์. (2546). **แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี.** สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุวดี จันลิ้ม. (2545). **แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการ** สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2545). **จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่.** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยใหม่ เอ็ดดูเคท.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2530). **การบริหาร : ทักษะและการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองศาสนการพิมพ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ราตรี กลิ่นประทุม	ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายแผนนโยบายแนะแนว โรงเรียนพัฒนวิชาการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ
อาจารย์อัจฉรา สุวรรณศรี	ครูใหญ่ โรงเรียนรัษฎาวิทยา

ภาคผนวก ข.
หนังสือขอความอนุเคราะห์
ค่า IOC

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/๑๖๖๖

วันที่ ๙ มิถุนายน 2547

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะสังคมศาสตร์

          เนื่องด้วย   นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต   นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพัฒนศึกษกรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพัฒนวิชาการหัวหิน” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สัญญากร ชุทธิพงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพัฒนศึกษกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพัฒนวิชาการหัวหิน

          จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์   ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้   นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต   และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง   ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๖๖๘ /

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๘ มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนรักษัวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-689345 มือถือ 09-5488760

ที่ ศธ 0519.12/ 588 8 ๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/8 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางราตรี กลิ่นประทุม หัวหน้าฝ่ายแนะแนว เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาพณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญเสีรี จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-689345 มือถือ 09-5488760

ที่ ศธ 0519.12/๗๐๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๕ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการหัวหิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายณรงค์ สุรจิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายณรงค์ สุรจิต ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-689345

ที่ ศธ 0519.12/วศร ๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๕ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการหัวหิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขา พณิชยกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2-3 สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการขาย และ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 178 คน ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพณิชยกรรมของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการหัวหิน ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายณรงค์ฤทธิ์ สุรชิต ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-689345

ข้อคำถาม	อาจารย์ สิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ ราตรี กลั่นประทุม	อาจารย์ อัจฉรา สุวรรณศรี	IOC
แรงจูงใจในการเลือกเรียน <u>ด้านเหตุผลส่วนตัว</u>				
1. มีใจรักในสาขาวิชาที่เลือกเรียน	+1	+1	+1	1.00
2. เลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง	+1	+1	+1	1.00
3. สาขาวิชาที่เลือกเรียนเหมาะสมกับนิสัยส่วนตัวและ บุคลิกภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00
5. มีความประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จใน สาขาวิชาที่เลือกเรียน	+1	+1	0	0.67
6. เลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง	+1	+1	+1	1.00
7. เป็นสาขาวิชาที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
8. สาขาที่เลือกมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ของตนเอง	+1	+1	+1	1.00
9. สามารถหาประสบการณ์ใหม่ๆได้จากสาขาวิชาที่ เลือกเรียน	+1	+1	+1	1.00
10. สาขาวิชาที่เลือกมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจของ ครอบครัว	+1	+1	0	0.67
11. เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ	+1	+1	+1	1.00
12. สาขาวิชาที่เรียนฝึกให้คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น	+1	+1	+1	1.00
13. สาขาวิชาที่เรียนสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เรียน	+1	+1	0	0.67
14. เพื่อพื้นฐานในการเรียนต่อระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	1.00
15. เป็นสาขาวิชาที่สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ ความก้าวหน้าได้	+1	+1	0	0.67
16. มีความสนุกกับการเรียนในสาขาวิชาที่เลือก	+1	+1	-1	0.33
17. ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในด้าน สาขาวิชาที่เรียน	-1	0	-1	-0.67

ข้อคำถาม	อาจารย์ สิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ ราตรี กลิ่นประทุม	อาจารย์ อัจฉรา สุวรรณศรี	IOC
ด้านการประกอบอาชีพ				
18. เป็นวิชาชีพที่มีความก้าวหน้าและมั่นคง	+1	+1	+1	1.00
19. เป็นวิชาชีพที่สามารถหางานทำได้ง่าย	+1	+1	+1	1.00
20. เป็นวิชาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย	+1	+1	+1	1.00
21. สาขาวิชาที่เลือกเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	+1	0	+1	0.67
22. มีโอกาสประกอบอาชีพอิสระได้มากกว่าสาขาอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00
23. การทำงานในด้านสาขาวิชาที่เรียนมีโอกาสได้ค่าจ้างสูง	+1	+1	+1	1.00
24. เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถเลือกงานให้ตรงกับความต้องการของตนเองได้	+1	0	+1	0.67
25. สำเร็จการศึกษามีโอกาสที่จะเข้าทำงานทั้งในภาครัฐและเอกชน	-1	+1	-1	-0.33
26. ต้องการนำความรู้ไปพัฒนาธุรกิจของครอบครัวได้	-1	+1	+1	0.33
27. สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว	+1	+1	+1	1.00
28. สาขาวิชาที่เรียนมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต	+1	+1	+1	1.00
29. สามารถฝึกฝนทักษะวิชาชีพให้กับตนเอง	+1	0	+1	0.67
30. เป็นวิชาชีพที่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00
31. ต้องการประสบความสำเร็จในวิชาชีพที่เรียน	+1	0	+1	0.67
32. เป็นวิชาชีพที่มีอิสรพในการทำงาน	+1	+1	0	0.67
33. สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบธุรกิจส่วนตัว	+1	0	-1	0.00
34. สาขาวิชาที่เลือกเรียนเป็นอาชีพที่มีเกียรติ	+1	0	-1	0.00
35. สามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับงานอื่นๆได้	+1	+1	+1	1.00

ข้อคำถาม	อาจารย์ สิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ ราตรี กลิ่นประทุม	อาจารย์ อัจฉรา สุวรรณศรี	IOC
<u>ด้านสังคม</u>				
36. เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องว่าต้องใช้ความรู้ ความสามารถสูง	+1	+1	+1	1.00
37. สาขาวิชาที่เลือกเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพ สังคมในปัจจุบัน	+1	0	+1	0.67
38. มีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกงานใน สถานประกอบการ	-1	+1	+1	0.33
39. สาขาวิชาที่เรียนได้รับความสนใจจากชุมชนและสังคม ทั่วไป	+1	+1	0	0.67
40. เพื่อต้องการให้รู้ทันกับวอทยาการทันสมัยใน สาขาวิชาที่เรียน	+1	+1	-1	0.33
41. ต้องการนำความรู้ใหม่ๆในสาขาวิชาที่เรียนไปพัฒนา ชุมชนของตนเอง	+1	+1	+1	1.00
42. เป็นวิชาชีพที่สามารถทำให้มีชื่อเสียงในสังคม	+1	+1	+1	1.00
43. มีโอกาสรู้จักเพื่อนใหม่ในสาขาวิชาชีพอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00
44. สาขาวิชาที่เรียนช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพ สังคมในปัจจุบัน	+1	+1	0	0.67
45. ทำให้มีความรู้ก้าวหน้าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	+1	+1	0	0.67
46. สาขาวิชาที่เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคมในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00
47. องค์กรต่างๆมีความต้องการบุคลากรที่เรียนใน สาขาวิชาที่เลือก	+1	0	+1	0.67
48. เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม	+1	+1	+1	1.00
49. ต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม	+1	+1	+1	1.00

ข้อคำถาม	อาจารย์ สิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ ราตรี กลั่นประทุม	อาจารย์ อัจฉรา สุวรรณศรี	IOC
แรงจูงใจในการเลือกเรียน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง				
50. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุนให้เรียน	+1	+1	+1	1.00
51. ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องเคยศึกษาในสาขาวิชาที่เรียน	+1	+1	+1	1.00
52. เลือกเรียนเพราะได้รับการชักชวนจากเพื่อน	+1	+1	+1	1.00
53. ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา	+1	+1	0	0.67
54. ครู-อาจารย์ในสาขาวิชาที่เลือกมีความรู้ความสามารถในการสอน	+1	0	+1	0.67
55. ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ในสถาบันเดิม	+1	+1	+1	1.00
56. เลือกเรียนตามบุคคลที่มีชื่อเสียงทางด้านธุรกิจ	+1	+1	+1	1.00
57. ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ในสาขาที่เรียนเป็นอย่างดี	+1	+1	0	0.67

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม *เศรษฐศาสตร์ (๔๗)*
เรื่องแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรมของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แรงจูงใจอื่นๆที่ชักนำให้เลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม

โปรดตอบแบบสอบถาม ให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านมีคุณค่าต่องานวิจัยนี้

ขอขอบคุณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่
ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับชั้นปี

( ) ปวช. ชั้นปีที่ 2

( ) ปวช. ชั้นปีที่ 3

2. สาขาวิชา

( ) สาขาวิชาบัญชี

( ) สาขาวิชาการขาย

( ) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับผลคะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546)

( ) ต่ำกว่า 2.50

( ) ตั้งแต่ 2.50 - 3.50

( ) 3.51 ขึ้นไป

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 ( ) รับจ้าง
 ( ) ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ
 ( ) เกษตรกรรม

5. บุคคลที่แนะนำให้เรียนสาขานี้

- ( ) ผู้ปกครอง
 ( ) อาจารย์
 ( ) เพื่อน

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความซึ่งเป็นเหตุผลทำให้ท่านตัดสินใจเลือกเรียน สาขาพาณิชยกรรม แล้วตอบคำถามโดยใส่เครื่องหมาย ถูก (✓) ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านเพียงช่องเดียว ในแต่ละข้อต่อไปนี้ โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

- ระดับแรงจูงใจมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 ระดับแรงจูงใจมาก ให้ 4 คะแนน
 ระดับแรงจูงใจปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 ระดับแรงจูงใจน้อย ให้ 2 คะแนน
 ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม	ระดับแรงจูงใจ				
		5	4	3	2	1
0.	ตนเองมีความถนัดในสาขาวิชาที่เปิดสอน	✓				

คำอธิบาย จากตัวอย่างข้อ 0 ถ้าท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5 แสดงว่าแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ลำดับที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม	ระดับแรงจูงใจ				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านเหตุผลส่วนตัว</u>					
1.	มีใจรักในสาขาวิชาที่เลือกเรียน					
2.	เลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง					
3.	วิชาที่เลือกเรียนเหมาะสมกับนิสัยส่วนตัวและบุคลิกภาพของผู้เรียน					
4.	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
5.	มีความประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาที่เลือกเรียน					
6.	เลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง					
7.	เป็นวิชาที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน					
8.	สาขาวิชาที่เลือกมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง					
9.	สามารถหาประสบการณ์ใหม่ๆ ได้จากสาขาวิชาที่เลือกเรียน					
10.	สาขาวิชาที่เลือกมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจของครอบครัว					
11.	เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ					
12.	สาขาวิชาที่เรียนฝึกให้คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น					
13.	สาขาวิชาที่เรียนสร้างความภูมิใจให้กับผู้เรียน					
14.	เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อระดับที่สูงขึ้น					
15.	เป็นวิชาชีพที่สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้าได้					

ลำดับที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม	ระดับแรงจูงใจ				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านการประกอบอาชีพ</u>					
16.	เป็นวิชาชีพที่มีความก้าวหน้าและมีมั่นคง					
17.	เป็นวิชาชีพที่สามารถหางานทำได้ง่าย					
18.	เป็นวิชาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย					
19.	สาขาวิชาที่เลือกเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
20.	มีโอกาประกอบอาชีพอิสระได้มากกว่าสาขาอื่นๆ					
21.	การทำงานในด้านสาขาวิชาที่เรียนมีโอกาสได้ค่าจ้างสูง					
22.	เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถเลือกงานให้ตรงกับความต้องการของตนเองได้					
23.	เป็นวิชาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว					
24.	สาขาวิชาที่เรียนมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต					
25.	สาขาวิชาที่เรียนสามารถฝึกฝนทักษะวิชาชีพให้กับตนเองได้					
26.	เป็นวิชาชีพที่มีความสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน					
27.	ต้องการประสบความสำเร็จในวิชาชีพที่เรียน					
28.	เป็นวิชาชีพที่มีอิสระในการทำงาน					
29.	สามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับงานอื่นๆได้					

ลำดับที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม	ระดับแรงจูงใจ				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านสังคม</u>					
30.	เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องว่าต้องใช้ความรู้และความสามารถสูง					
31.	สาขาวิชาที่เลือกเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน					
32.	สาขาวิชาที่เรียนได้รับความสนใจจากชุมชนและสังคมทั่วไป					
33.	ต้องการนำความรู้ใหม่ๆในสาขาวิชาที่เรียนไปพัฒนาชุมชนของตนเอง					
34.	เป็นวิชาชีพที่สามารถทำให้มีชื่อเสียงในสังคม					
35.	มีโอกาสรู้จักเพื่อนใหม่ในสาขาวิชาชีพอื่นๆ					
36.	สาขาวิชาที่เรียนช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบัน					
37.	ทำให้มีความรู้ก้าวหน้าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
38.	สาขาวิชาที่เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคมในปัจจุบัน					
39.	องค์กรต่างๆมีความต้องการบุคลากรที่เรียนในสาขาวิชาที่เลือก					
40.	เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม					
41.	ต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม					

ลำดับที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม	ระดับแรงจูงใจ				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง</u>					
42.	บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุนให้เรียน					
43.	ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องเคยศึกษาในสาขาวิชาที่เรียน					
44.	เลือกเรียนเพราะได้รับการชักชวนจากเพื่อน					
45.	ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา					
46.	ครู-อาจารย์ในสาขาวิชาที่เรียนมีความรู้ความสามารถในการสอน					
47.	ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ในสถาบันเดิม					
48.	เลือกเรียนตามบุคคลที่มีชื่อเสียงทางด้านธุรกิจ					
49.	ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ในสาขาที่เรียนเป็นอย่างดี					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง กรุณابอกเหตุผลอื่น ๆ นอกเหนือจากแบบสอบถามตอนที่ 2

ที่เป็นแรงจูงใจ หรือชักนำให้ท่านตัดสินใจเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ลงในช่องว่างต่อไปนี้

1. เหตุผลส่วนตัว.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เหตุผลด้านการประกอบอาชีพ.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. เหตุผลด้านสังคม.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. เหตุผลด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง.
แผนการดำเนินงานวิจัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	ชื่อสกุล	นายทรงฤทธิ์ สุรชิต
วัน	เดือน	ปีเกิด
19	กรกฎาคม	2515
สถานที่เกิด		อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน		230/2 หมู่1 ถนนเพชรเกษม ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน		ครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน		โรงเรียนนรภัชวิทยา
ประวัติการทำงาน		
2538 – 2540		เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล บริษัทเอเซียอีเลคโทรนิคเซ็นเตอร์จำกัด
2540 – 2541		เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล บริษัทโตโยต้า อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
2542 – ปัจจุบัน		ครูผู้สอน โรงเรียนนรภัชวิทยา
ประวัติการศึกษา		
2534		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียนวัดราชาธิวาส
2538		ค.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2547		กศ.ม. (วิชาเอกธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ